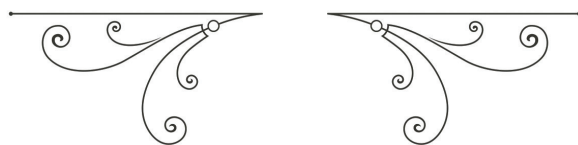

برنامه

جناب آقای دکتر مسعود کرباسیان

وزیر پیشنهادی

وزارت امور اقتصادی و دارایی

مرداد ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۱	سوابق علمی، تخصصی و اجرایی
۷	رویکردها و برنامه
۷	مقدمه
۱۰	ماموریت و جایگاه وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۲	مبانی تحلیلی تدوین برنامه
۱۲	دستاوردهای اقتصادی دولت اول تدبیر و امید
۱۴	فرصتها و ظرفیتهای اقتصاد ایران
۱۵	آسیبشناسی مسایل پیشروی اقتصاد ایران
۱۷	راهبردهای هفتگانه وزارت اموراقتصادی و دارایی
۱۸	برنامههای اقتصادی کشور
۲۶	اهم اهداف و برنامه ها به تفکیک حوزه ها

سوابق علمی، تخصصی و اجرایی

مشخصات فردی

مسعود کرباسیان

فرزند احمد

محل تولد: اصفهان

وضعیت تحصیلی

لیسانس برنامه ریزی

فوق لیسانس مدیریت

دکتری تخصصی مدیریت بازرگانی

اهم مشاغل قبلی از بدو خدمت تا کنون

ردیف	سمت	دستگاه محل خدمت
۱	معاون وزیر و رئیس کل گمرک	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲	مشاور عالی شهردار تهران، مدیرعامل و نایب رئیس هیات مدیره سازمان سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی تهران	شهرداری تهران
۳	معاون خدمات شهری	شهرداری تهران
۴	معاون وزیر و رئیس کل گمرک	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۵	معاون بازرگانی داخلی	وزارت بازرگانی
۶	معاون بازرگانی	وزارت نفت
۷	معاون بازرگانی خارجی	وزارت بازرگانی
۸	معاون طرح و برنامه	وزارت بازرگانی
۹	معاون اقتصادی و بازرگانی	وزارت صنایع سنگین
۱۰	قائم مقام معاونت اقتصادی و بازرگانی و مدیرکل بین الملل و قراردادهای	وزارت صنایع سنگین

سایر مسئولیت های اجتماعی و عمومی

ردیف	سمت	دستگاه محل خدمت
۱	عضو هیات عامل	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۲	عضو هیات مدیره شرکت بازرسی - مهندسی و صنایع ایران	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۳	رئیس هیات مدیره شرکت بازرسی مهندسی ایران	وزارت صنایع سنگین
۴	رئیس هیات مدیره شرکت دفاتر بازرگانی خارج از کشور	وزارت بازرگانی
۵	عضو هیات مدیره شرکت توانیر	وزارت نیرو
۶	عضو هیات مدیره منطقه آزاد کیش	ریاست جمهوری
۷	عضو هیات مدیره شرکت پلی اکریل	بانک صنعت و معدن
۸	عضو هیات مدیره شرکت ملی نفت ایران	وزارت نفت
۹	عضو هیات رئیسه، هیأت نمایندگان و مشاور اتاق بازرگانی تهران و ایران	اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

عضویت در شوراها و مجامع

ردیف	عنوان
۱	عضو شورای پول و اعتبار
۲	عضو شورای عالی بانک ها
۳	عضو ستاد تنظیم بازار داخلی
۴	عضو ستاد مبارزه با مواد مخدر
۵	عضو کمیسیون شورای اقتصاد
۶	عضو ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی
۷	عضو ستاد جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی
۸	عضو ستاد بسیج اقتصادی کشور
۹	مسئول کمیته بررسی عضویت در WTO
۱۰	رئیس کمیته مبادی رسمی مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۱	عضو کمیته خط مشی سازمان جهانی گمرک WTO
۱۲	رئیس کارگروه ساماندهی و تسهیل تجارت مرزی و فرامرزی

تألیف و ترجمه ها

❖❖ نگاهی موشکافانه بر پدیده جهانی شدن ، یان آرت شولت ، ۸۲ ، انتشارات علمی و فرهنگی
❖ جهانی شدن و مخالفان آن ، دیوید هلد و آنتونی مک گرو ، ۸۳ ، انتشارات علمی و فرهنگی
❖ برندگان و بازندگان جهانی شدن ، لسترتارو ، ۸۳ ، انتشارات علمی و فرهنگی
❖ در دفاع از جهانی شدن ، جاگدیش بهاگواتی ، ۸۴ ، انتشارات علمی و فرهنگی
❖ شش مدال ارزش ، ادوارد دی بونر ، ۸۵ ، انتشارات سروش
❖ صفحه بعدی جهانی ، کنیچی اوامی ، ۸۶ ، انتشارات علمی و فرهنگی
❖ جهانی شدن از نگاهی نو ، جوزف استیگلتیز ، ۸۶ ، انتشارات نشر چشمه
❖ تجارت منصفانه برای همه ، جوزف استیگلتیز و اندرو چارلتون ، ۸۷ ، انتشارات نشر چشمه
❖ نظریه های جهانی شدن ، دیوید هلد و آنتون مک گرو ، ۸۸ ، انتشارات نشر چشمه
❖ مدیریت کیفیت از بازبینی محصول تا تعالی سازمانی ، ۸۹ ، موسسه نشر شهر (تألیف)

- ❖ جامعه شناسی جهانی شدن ، ساسکیا ساسن ۸۹ انتشارات نشر چشمه
- ❖ مدیریت کیفیت از بازبینی محصول تا تعالی سازمانی ، ۹۰، موسسه نشر شهر (ویراست جدید) (تألیف)
- ❖ نظریه پردازان بزرگ جهانی شدن ، اندرو جونز، ۹۱، انتشارات نشر چشمه
- ❖ راهبرد سیاست خارجی در شرایط جدید بین الملل ۹۲، اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران
- ❖ سامانه جامع امور گمرکی ، هفت جلد (واردات ، ترانزیت ، اظهار از راه دور، کارنه تیر، سامانه مدیریت اطلاعات ، ۱۰۰ مسئله حل شده ترانزیت ، سامانه مدیریت انبارها) ، ۹۳ ، گمرک و دانشگاه تهران ، (تألیف)
- ❖ تعالی سازمانی ، مطالعه موردی گمرک ، ۹۴ ، انتشارات نشر چشمه (تألیف)
- ❖ نظریه پردازان مدیریت نوین، ترجمه (در دست چاپ)
- ❖ مدیریت کیفیت جامع، تألیف (در دست چاپ)
- ❖ سامانه جامع گمرکی، ۹۶، انتشارات دارا (تألیف)

فعالیت‌های دانشگاهی و تدریس

- ❖ عضو شورای سرپرستی مدرسه عالی برنامه ریزی و کاربرد کامپیوتر (از سال ۷۰ تا سال ۷۶)
- ❖ تدریس در دانشکده های علوم اقتصادی، علامه طباطبایی
- ❖ تدریس در رشته MBA- دانشگاه صنعتی امیرکبیر
- ❖ عضو هیات امنای کانون فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد اسلامی

نشان ها

ردیف	عنوان	نام دستگاه اعطا کننده یا تشویق کننده
۱	دریافت نشان لیاقت و شایستگی و مدیریت	رئیس جمهور

تقدیر نامه ها

ردیف	عنوان	نام دستگاه اعطا کننده یا تشویق کننده
۱	تقدیرنامه بعنوان سازمان برگزیده در زمینه مبارزه با مواد مخدر	رئیس جمهور و رئیس ستاد مبارزه با مواد مخدر
۲	تقدیرنامه بعنوان سازمان کسب رتبه برتر در ارزیابی عملکرد دستگاه ها سال ۸۳	رئیس جمهور
۳	تقدیرنامه به مناسبت اجرای موفق سامانه اطلاعات و عملیات گمرکی نگار	رئیس جمهور
۴	تقدیرنامه به عنوان سازمان برگزیده در به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در زمینه فناوری اطلاعات	رئیس جمهور
۵	تقدیرنامه به مناسبت کسب رتبه برتر در ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرائی کشور جشنواره شهید رجایی- سال ۸۲	رئیس جمهور
۶	تقدیرنامه به مناسبت رتبه برتر در ارزیابی عملکرد	رئیس جمهور

	دستگاههای اجرایی کشور - سال ۸۱	
رئیس جمهور	تقدیرنامه بعنوان واحد برگزیده ملی در محور توسعه آگاهی عمومی در پنجمین جشنواره شهید رجایی - سال ۸۱	۷
رئیس جمهور	تقدیرنامه از عملکرد گمرک در زمینه کشف مواد مخدر	۸
رئیس جمهور	تقدیرنامه از اقدامات در زمینه ترانزیت خارجی کالا	۹
رئیس جمهور	تقدیرنامه براساس گزارش بازرسی کل کشور	۱۰
معاون اول رئیس جمهور	تقدیرنامه براساس گزارش کمیته صلیب سرخ بین الملل	۱۱
معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری	تقدیر نامه در خصوص کمک به اجرای قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان	۱۲
معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	تقدیرنامه در خصوص وصول منابع بودجه عمومی کشور	۱۳
وزیر امور اقتصاد و دارایی - معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی	تقدیرنامه در زمینه بهبود فضای کسب و کار کشور	۱۴
معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	تقدیر نامه در خصوص طرح نوسازی ناوگان	۱۵
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیرنامه در خصوص اجرای بودجه سال ۹۴	۱۶
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیرنامه در خصوص اجرای بودجه سال ۹۳	۱۷
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیرنامه در خصوص تحقق منابع درآمدی سال ۹۳	۱۸
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیرنامه در خصوص عملکرد گمرک	۱۹
رئیس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز	تقدیر نامه در خصوص مبارزه همه جانبه با پدیده شوم قاچاق	۲۰
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیر نامه در خصوص انجام وظایف و تکالیف محوله در راستای دستیابی به دستاوردهای ملموس سامانه مدیریت استراتژیک (سما)	۲۱
رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز	لوح تقدیر در خصوص مشارکت در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۲۲
وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات	تقدیرنامه در خصوص گمرک الکترونیک	۲۳
وزیر امور اقتصاد و دارایی	تقدیرنامه در خصوص اجرای بودجه سال ۹۲	۲۴
شهردار تهران	تقدیرنامه به پاس تلاش در برگزاری اولین اجلاس شهرداران کلان شهرهای آسیایی	۲۵
ستاد بزرگداشت مراسم	تقدیرنامه در امر بزرگداشت هجدهمین سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)	۲۶
شهردار تهران	تقدیرنامه در نهادینه سازی نظارت همگانی	۲۷
شهردار تهران	تقدیرنامه در مورد برگزاری اجلاس کلان شهرهای مهم جهان	۲۸
شهردار تهران	تقدیرنامه در زمینه بازیافت و پاسداری از محیط زیست	۲۹

شهردار تهران	تقدیرنامه در زمینه اقدامات و فعالیت ها (سامانه ۱۳۷)	۳۰
شهردار تهران	تقدیرنامه در زمینه پاسخگویی (سامانه ۱۸۸۸)	۳۱
دبیر شورای امنیت ملی	تقدیرنامه در زمینه همکاری با شورای عالی امنیت ملی	۳۲
نماینده ویژه رئیس جمهور و رئیس مرکز مبارزه با قاچاق کالا و ارز	تقدیرنامه در زمینه انجام وظایف محوله در مبارزه با قاچاق	۳۳
وزیر امور اقتصادی و دارایی	تقدیرنامه در خصوص همکاری و تلاش در تدوین قوانین مربوطه	۳۴
وزیر امور اقتصادی و دارایی	تقدیرنامه به مناسبت تحقق اهداف برنامه سوم	۳۵
وزیر امور اقتصادی و دارایی	تقدیرنامه به مناسبت مشارکت در تجمیع عوارض	۳۶

رویکردها و برنامه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقَرْیِ اٰمَنُوْا وَاَتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَیْهِمْ بَرَکٰتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَاَلْاَرْضِ

اعراف- ۹۶

مقدمه

رویکرد اقتصادی دولت دوازدهم، نگاه متوازن به اقتصاد اجتماعی و مردم محور است. به باور دولت، عدالت اجتماعی از طریق تولید ثروت بیشتر و توزیع بهینه آن، حاصل می شود.

باید در نظر داشت که دیگر رشد اقتصادی بر پایه تزریق درآمدهای نفتی و اقتصاد وابسته به دولت قابل تداوم و از آن مهمتر عقلانی و منطقی نیست. بلکه رشد مستمر، از راه ارتقای بهره‌وری مبارزه جدی و اصولی با فساد، ایجاد شفافیت، بهبود فضای کسب و کار و حرکت در جهت اقتصاد دانش بنیان حاصل می شود.

از سوی دیگر، بدون توجه به تلاش در جهت بهبود بهره‌وری رشد اقتصادی پایدار، ممکن نخواهد بود. نیاز به یادآوری نیست که رشد اقتصادی، اشتغال پایدار و افزایش سطح رفاه خواسته عموم شهروندان این سرزمین است. به همین جهت برای تامین زندگی عزتمند آنها دولت باید عزم خود را برمحور تلاش در جهت ایجاد رضایت عمومی استوار سازد.

با چنین رویکردی کارویژه دولت دوازدهم در صحنه اقتصاد، زمینه ساز وصول همزمان و هماهنگ به سه هدف ملی است:

• افزایش ثروت عمومی

• افزایش تولید

• ایجاد اشتغال برای عموم مردم.

اما امروز باید آگاه بود محدودیت منابع برای سرمایه‌گذاری از موانع اصلی توسعه و رونق اقتصاد کشور است. جذب سرمایه، محتاج بهبود امنیت سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار است. دیگر توسل به سرمایه‌گذاری دولت به دلیل کمبود منابع و همچنین اتکا به سیاست‌های خصوصی سازی نه ممکن و نه لازم است.

بنابراین باید جاذبه سرمایه‌گذاری مردمی را بالا برد تا صاحبان سرمایه و مردم تمایل جدی به انتقال دارایی هایشان به مسیرهای منتهی به تولید ملی را پیدا کنند.

نگاه تامین سرمایه اصالتاً باید به منابع ایرانیان (داخلی و خارجی) باشد. اگر با بهبود محیط کسب و کار، سرمایه ایرانی، در محیطی رقابتی سالم و شفاف احساس امنیت کرد، جذب سرمایه بین‌المللی نیز ممکن می شود.

ارتقاء این جاذبه، در گرو افزایش اعتماد به فضای کسب و کار و امید به آینده است. پیگیری این امر در اولویت وزیر اقتصاد است. اصلاحات نهادی و ساختاری لازم در عرصه های چون مالیات، گمرک، نظام پولی-بانکی در همکاری نزدیک دولت، مجلس و بخش خصوصی امکان پذیر است. مجلس با تصویب قوانینی چون «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار»، دوراندیشی و عزم خود در این زمینه را نشان داده است.

تقویت سیستم بانکی و ارتقاء انضباط پولی در کنار افزایش توان تجهیز منابع بانکها، پیش نیاز ضروری تقویت تولید و توسعه صادرات محور است. براین اساس اعتلاء اعتماد مردم به سیستم بانکی کشور و بالا بردن اعتبار بین المللی آن، از فوریت های اقتصاد ملی است.

وزیر پیشنهادی در پنج عرصه ی «تحقق اقتصاد شفاف و مردمی» - «بهره گیری عزتمندانه از اقتصاد جهانی» - «توانمندسازی بخش خصوصی»، «علمی کردن سیاست گذاری اقتصادی» و «اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی» برای خود وظیفه خاص قایل است. توفیق در هر یک از این عرصه های پنجگانه، مستلزم «ارتقاء شفافیت و مقابله نظام مند با فساد» است.

رویکرد اقتصادی با هدف پیشرفت کشور، در رشد تولید و عدالت در توزیع، جانمایه سیاستهای اقتصاد مقاومتی است. منطقی سازی سود بانکی به شیوه عالمانه و رقابتی، فرهنگ پروری و نهاد سازی برای مقابله با تضییع و اسراف- عدالت اجتماعی و فرصت های برابر در کارآفرینی و اشتغال و سرانجام بهره مندی آحاد ملت از ثروت ملی، باید از اولویت های اصلی اقتصاد ایران اسلامی باشد.

حق حضور موثر ایران در اقتصاد جهانی باید استیفاء شود. زمینه سازی «تعامل گسترده و عزت مند با دنیا»، مطالبه رهبر معظم از دولت است. از فرصت برجام و شکسته شدن تحریم های هسته ای برای نیل به این هدف باید بهره برد. باید سهمی شایسته از بازارهای جهانی برای صادرات، دسترسی به فناوری های نوین و جذب سرمایه و مشارکت به دست آوریم. دستاوردهای دیپلماتیک کشور باید با رویکرد دیپلماسی اقتصادی فعال و با نشاط به منافع اقتصادی ملموس بیشتری، تبدیل شوند. عزم دولت بر خروج از تصدی گری نظارت بجای دخلت و واگذاری اقتصاد به مردم، استوار است. پیشران توسعه کشور باید مردم و بنگاههای خصوصی و تعاونی باشند. سیاست های ملی باید زمینه ساز رقابت پذیری بنگاههای اقتصادی ایران در بازار های جهانی باشند. عملکرد موسسات بزرگ عمومی و بنگاههای بزرگ غیر خصوصی - که متعلق به بیت المال اند- باید توجیه اقتصادی داشته باشد. آنها نباید به رقیب بنگاه های مردمی تبدیل شوند.

مطالبه رهبری مبنی بر «ریل گذاری جدید اقتصاد ایران»، باید با محوریت بخش خصوصی و تعاونی محقق شود. باید در نظر داشت که می توان با تلاشی جمعی زمینه های فراهم کرد تا محیط کسب و کار ایران با رفع دیوانسالاری اقتصادی و حمایت از فضای رقابت اقتصادی، جذابترین محیط سرمایه گذاری و اشتغالزایی شود.

اتخاذ رویکرد علمی در تحلیل و تصمیم گیری، برای نیل به «پایداری و هماهنگی سیاست های اقتصادی» ضروری است. اشراف بر تئوری ها و تجارب دیگران و پیشینه پرفراز و نشیب اقتصاد ایران، این منفعت را دارد که از تکرار سعی و خطاهای پرهزینه گذشته، اجتناب کنیم و با بهره گیری از منطق اقتصادی، همراهی کشران اقتصادی با نفع جمعی را به دست آوریم. از نقش موثر توسعه انواع فن آوری در فضای اقتصاد و لزوم تسریع در استقرار «دولت الکترونیک» نباید غافل بود.

دسترسی بهینه به اهداف فوق بدون یک همکاری گسترده ملی، ممکن نیست. تعدد چالش های اقتصادی و ترکیب آنها به

گونه‌ای است که درمان مشکلات اقتصادی محتاج عزم ملی و وحدت عمومی همکاری تمام قوای ایران است. عبور از عصر «کسب و کار تورم محور و رانتی» به دوران کسب و کارهای رقابتی متکی بر بهره‌وری و نوآوری، یک انقلاب اقتصادی تمام عیار است. وصول به این اجماع ملی، در گرو تقویت «فرهنگ عمومی اقتصادی» است. اندیشمندان، محققان، نویسندگان، معلمان و روزنامه‌نگاران منادیان نهضت فرهنگ پروری اقتصادی و زمینه‌سازان بسیج مشارکت مردمی اند. وزارت اقتصاد نیز در این عرصه وظیفه‌ای بزرگ دارد که بدان اهتمام خواهد کرد.

برآیند سیاست و اقدام دولت در اقتصاد ملی باید در خدمت اولویت‌های کشور و تحقق اقتصاد مقاومتی باشد. برون داد اقتصاد ایران باید در بهبود معیشت و رفاه مردم به ویژه محرومان، گسترش فرصت‌های شغلی، تضمین امنیت ملی و اعتلاء فرهنگ و اخلاق اجتماعی تجلی یابد. امید است که با وحدت عمومی و وفاق ملی و همچنین با استفاده از نظر و نگاه نخبگان اقتصادی کشور بتوان زمینه‌های مساعد برای تحقق این اهداف را فراهم آورد. وزارت امور اقتصادی و دارایی با رویکرد تلاش برای خدمت به مردم و صاحبان کسب و کار با جدیت در این مسیر به پیش خواهد رفت.

ماموریت و جایگاه وزارت امور اقتصادی و دارایی

- ماموریت این وزارت عبارتست از نقش‌آفرینی در مدیریت کارآمد اقتصادی کشور از طریق:
- مشارکت فعال در تنظیم سیاست‌های اقتصادی و مالی کشور
- ایجاد هماهنگی بین سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در اجرای سیاست‌ها؛
- مدیریت نهادهای زیرساختی اقتصادی منتخب؛^۱
- مدیریت عملیات مالی دولت و پرداخت هزینه‌ها؛
- انتظام بخشی و راهبری نظام مالی و محاسباتی کشور و نظارت مالی؛
- نظارت مالی بر صحت عمل جریان مبادلات اقتصادی؛
- تعامل با نهادهای بین‌المللی و مشارکت در دیپلماسی اقتصادی.

بر اساس چنین مأموریت و کارکردهایی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت‌خانه‌ای ستادی و فرادستگاهی و عهده دار اقتصاد کلان دولت است. این وزارت در گستره وسیعی از حوزه‌ها (۲۰ حوزه بخشی و فرابخشی) مشارکت دارد.^۲ بیش از ۲۰۰ هزار نفر در سازمان‌ها، معاونت‌ها، بیمه و بانک‌های زیرمجموعه فعالیت میکنند. بنابراین باید یک برنامه مدون و منسجم با نگاهی ویژه به شرایط تاریخی و امروزی اقتصاد کشور برای چنین وزارتتی وجود داشته باشد.

اسناد راهنما برای تهیه چنین برنامه‌ای به شرح زیر است:

- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- سند چشم‌انداز بیست ساله
- قانون برنامه ششم توسعه
- قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
- سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و اصل ۴۴
- برنامه دولت دوازدهم «دوباره ایران»
- مطالعات و گزارش‌های راهبردی مرتبط با این وزارت

۱. نهادهای زیرساختی: بازار سرمایه، گمرک، مالیات، سرمایه‌گذاری خارجی، بیمه‌ها و بانک‌های دولتی و خصوصی‌سازی، خزانه‌داری ...
 ۲. ذکر این حوزه‌ها بدان معنا نیست که مسوولیت کامل آن‌ها بر عهده این وزارت می‌باشد. چرا که در بسیاری از حوزه‌های مذکور، نظام تقسیم وظایف و اختیارات به گونه‌ای است که متولی اصلی آن، دستگاه اجرایی دیگری است.

جدول شماره (۱): حوزه های مرتبط با وزارت امور اقتصادی و دارایی

ردیف	حوزه های بخشی و فرابخشی	واحد مرتبط در زیر مجموعه وزارت
۱	حوزه نظارت بر عملیات مالی دولت	خزانه داری کل کشور
۲	حوزه مدیریت اموال و دارایی های دولت	خزانه داری کل کشور- اداره کل اموال دولتی
۳	حوزه اداره شرکت های دولتی	معاونت امور بانکی و بیمه ای و شرکت های دولتی
۴	حوزه امور بانکی	هفت بانک دولتی و معاونت امور بانکی و ...
۵	حوزه بیمه ای	بیمه مرکزی، بیمه ایران، معاونت امور بانکی و ...
۶	حوزه واگذاری شرکت های دولتی	سازمان خصوصی سازی
۷	حوزه نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی	معاونت امور اقتصادی
۸	حوزه سیاست گذاری و قانون گذاری اقتصادی	معاونت امور اقتصادی و معاونت امور حقوقی و مجلس
۹	حوزه آمار و اطلاعات اقتصادی	معاونت امور اقتصادی
۱۰	حوزه تامین مالی خارجی	سازمان سرمایه گذاری و کمک های فنی و اقتصادی
۱۱	حوزه سرمایه گذاری فراسرزمینی و صیانت از آن	شرکت سرمایه گذاری های خارجی ایران
۱۲	حوزه بازار سرمایه و بورس های کالایی	سازمان بورس و اوراق بهادار
۱۳	حوزه مبارزه با فساد	اداره کل مبارزه با پولشویی، اداره کل بازرسی
۱۴	حوزه تجارت فرامرزی	گمرک جمهوری اسلامی ایران
۱۵	حوزه حسابرسی شرکت های مهم دولتی و سایر شرکت ها	سازمان حسابرسی
۱۶	حوزه استاندارد گذاری حسابداری و حسابرسی	سازمان حسابرسی
۱۷	حوزه مالیات و عوارض	سازمان امور مالیاتی و گمرک ج.ا.ا.
۱۸	حوزه گسترش مالکیت عمومی	سازمان خصوصی سازی
۱۹	ساماندهی اموال تملیکی دولت	سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی
۲۰	مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

مبانی تحلیلی تدوین برنامه

برای تدوین برنامه در ابتدا به دستاوردهای اقتصادی کشور در دولت اول تدبیر و امید پرداخته می‌شود. سپس فرصت‌ها و ظرفیت‌های اقتصادی متنوع ایران ملاحظه می‌شود. آنگاه آسیب‌شناسی مسایل پیش روی اقتصاد می‌آید.

دستاوردهای اقتصادی دولت اول تدبیر و امید

اکنون که در خاتمه دولت یازدهم و آغاز دولت دوازدهم قرار داریم، تورم افسار گسیخته، مهار شده است. رشد منفی اقتصاد، مثبت شده است. مهار تورم در کنار احیای رشد اقتصادی، سبب التهاب‌زدایی از اقتصاد شده و دیگر شاهد نوسانات شدید در بازار کالا، خدمات و ارز نیستیم. ثبات و آرامش نسبی بر اقتصاد کشور حاکم شده و بهبود پیش‌بینی‌پذیری کلان اقتصاد ایران، برنامه‌ریزی بلندمدت بنگاهها برای سرمایه‌گذاری و توسعه را میسر کرده است. نسبت به زمان آغاز دولت یازدهم، بودجه دولت اتکای کمتری به نفت دارد. سهم بخش خصوصی در نظام‌های مالی (بانک، بیمه، بازار سرمایه) بیشتر شده است. تراز تجاری پس از سال‌ها مثبت شده است. شکستن حصار تحریم‌های ظالمانه هسته‌ای، زنجیرهای سنگینی را از پای اقتصاد ملی گشوده و دسترسی به فن‌آوری روز، بازار و سرمایه را تسهیل کرده است.

اینک شاخص‌های اقتصاد کلان در مدار ثبات و بهبود قرار گرفته‌اند. در شرایطی که در سال ۱۳۹۱، اقتصاد ایران معادل ۷/۷ درصد رشد منفی داشت. مجموعه سیاست‌های دولت جهت بازگرداندن رونق به اقتصاد باعث شد که پس از یک رشد منفی بی‌سابقه، رشد مثبت کم‌نظیر در تاریخ اقتصاد ایران ثبت شود. رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۵ به ۱۲/۵ درصد رسید. این رقم سومین رکورد رشد کشور در تمامی سال‌های پس از انقلاب است.

تورم افسار گسیخته‌ای که در برخی زمان‌ها، از مرز ۴۰ درصد نیز عبور کرده بود، پس از ۲۶ سال در سال ۱۳۹۵ تک رقمی شد. تورم گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها از ۴۱/۷ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۸/۲ درصد در سال ۱۳۹۵ رسید که این امر باتوجه به اهمیت گروه مذکور در سبد هزینه خانوارها، منجر به بهبود وضعیت معیشت دهک‌های پایین درآمدی در سال‌های اخیر شده است. متوسط نرخ بیکاری کشور که طی سال‌های ۹۱-۱۳۷۶ تقریباً ۱۲/۲ درصد بوده است، در دوره ۹۵-۱۳۹۲ به ۱۰/۷ درصد کاهش یافته است. میانگین سالانه قیمت دلار که با شیبی ملایم از ۹۰۴ تومان در سال ۱۳۸۴ به ۱۲۰۴ تومان در سال ۱۳۹۰ رسیده بود، با رشدی شدید به میانگین ۳۱۸۳ تومان در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته بود، در سال ۱۳۹۵ به ۳۶۴۲ تومان رسید. ضریب تغییرات نرخ ارز به کمتر از ۰.۵٪ در سال ۱۳۹۵ کاهش یافت. همه این‌ها در شرایطی تحقق پیدا کرده که در بخش عمده‌ای از این دوره نه تنها تحریم‌های اقتصادی پابرجا بوده بلکه کاهش شدید درآمدهای نفتی نیز بر دشواری‌ها افزوده بود.

به گواه ارزیابان مستقل بین‌المللی و گزارش‌های جهانی در اکثریت قاطع شاخص‌هایی مانند بهبود محیط کسب‌وکار، نوآوری، کارآفرینی، حقوق مالکیت، شادی، کیفیت زندگی و فسادستیزی بهبود داشته‌ایم و جایگاه جهانی ما ارتقاء یافته است. ۳۸ پله بهبود در شاخص نوآوری، ۳۲ پله ارتقاء در شاخص سهولت کسب‌وکار نمونه‌ای از دستاوردهای دولت اول تدبیر و امید است. همچنین ایران از گروه کشورهای با ریسک بالا خارج شده و درجه ریسک اعتباری-تجاری آن از ۷ به ۶ کاهش یافته است. جایگاه بین‌المللی کشور نیز در شاخص‌های آزادی اقتصادی، عملکرد لجستیکی، فلاکت اقتصادی و ادراک فساد به ترتیب ۱۳، ۱۶، ۱۵ و ۱۳ پله بهبود یافته که منجر به افزایش نمره ایران در این شاخص‌ها به ترتیب معادل ۱۶، ۹، ۴، ۴۲، ۵۸، ۷۳ و ۱۶ درصد شده است. مجموعه این بهبود رتبه‌ها و امتیازات نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی ایران می‌تواند آینده روشن‌تری داشته باشد.

جدول ۲: ایران از منظر شاخص‌های اقتصاد کلان حداقل بین سال‌های ۹۲ تا ۹۵

۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	منبع	شاخص‌های اقتصاد کلان
۱۲,۵	-۱,۶	۳,۲	-۰,۳	بانک مرکزی	رشد اقتصادی (به قیمت پایه و ثابت ۱۳۹۰)
-۳,۷	-۱۲	۷,۸	-۷,۸	بانک مرکزی	رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (ثابت ۱۳۹۰)
۹	۱۱,۹	۱۵,۶	۳۴,۷	بانک مرکزی	تورم مصرف کننده (سالانه - درصد)
۱۲,۴	۱۱	۱۰,۶	۱۰,۴	مرکز آمار	نرخ بیکاری (درصد)
۳۶۴۴۰	۳۴۵۰۱	۳۲۸۰۱	۳۱۸۳۹	بانک مرکزی	قیمت دلار (ریال)
۵,۶	۵,۲	۳	۲۲,۲	بانک مرکزی	رشد قیمت دلار
۲۳,۲	۳۰	۲۲,۳	۳۸,۸	بانک مرکزی	رشد نقدینگی
۱۷,۳	۱۶,۹	۱۰,۷	۲۱,۴	بانک مرکزی	رشد پایه پولی
۳,۵	-۱۶,۱	۲۰,۸	۱	گمرک	رشد ارزش دلاری صادرات غیر نفتی
۷۷۲۳۰	۸۰۲۱۹	۶۲۵۳۱,۸	۶۰۴۱۰,۳۲	بورس اوراق بهادار	شاخص کل بورس
۲۲۲۴	۱۵۷۴	۱۴۳۵	۱۶۸۵	بانک مرکزی	میانگین صادرات روزانه نفت خام (هزار بشکه)
۳۹,۴	۳۸,۲	۳۷,۲	۳۷,۶	مرکز آمار	مشارکت اقتصادی (درصد)
۲۹,۲	۲۶,۱	۲۵,۲	۲۴,۰	مرکز آمار	بیکاری ۱۵-۲۴ (درصد)
۴۲۶۸۴	۳۷۳۳۸	۵۱۴۷۷	۴۵۲۷۱۲	س. خصوصی سازی	ارزش فروش کل واگذاری‌ها
۲۶,۱	۲۶,۶	۳۵,۳	۴۳,۴	خزانه‌داری کل کشور	سهم منابع ناشی از نفت به کل دریافت‌ها
۳۵,۷	۳۱,۳	۴۳,۷	۵۳,۵	خزانه‌داری کل کشور	نسبت درآمدهای ناشی از نفت به پرداخت‌های اعتبارات هزینه‌ای دولت

جدول ۳. خلاصه تغییرات جایگاه و رتبه ایران در شاخص‌های اقتصادی بین‌المللی^۳

#	شاخص	منبع	۲۰۱۳ میلادی (۱۳۹۲)		۲۰۱۷ میلادی (۱۳۹۶)		تغییر (بهبود)
			رتبه	جایگاه	رتبه	جایگاه	
۱	نوآوری جهانی	WIPO	۱۱۳	۲۷,۳	۷۵	۳۲,۱	+۱۷,۵۸٪
۲	سهولت کسب‌وکار	بانک جهانی	۱۵۲	۵۸,۸۱	۱۲۰	۵۷,۲۶	+۲,۶۴٪
۳	ریسک اعتباری-تجاری	سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)	۱۱۹	۷	۹۶	۶	+۱۴,۲۹٪
۴	آزادی اقتصادی	بنیاد هریتیج	۱۶۸	۴۳,۲	۱۵۵	۵۰,۵	+۱۶,۹٪
۵	عملکرد لجستیکی	بانک جهانی	۱۱۲	۲,۴۹	۹۶	۲,۶۰	+۴,۴۲٪
۶	فلاکت اقتصادی	بر پایه‌ی آمار IMF	۳	۴۵,۱۷	۱۸	۱۸,۶۴	+۵۸,۷۳٪

۱. «گزارش از لبه پرتگاه به جاده پیشرفت» وزارت امور اقتصادی و دارایی، ۱۳۹۶ با اصلاحات
 ۲. ۲۶ مرداد ۱۳۹۲ مصادف با آغاز کار دولت تدبیر و امید
 ۳. گزارش از لبه پرتگاه به جاده پیشرفت» وزارت امور اقتصادی و دارایی، ۱۳۹۶ با اصلاحات

۷	کارآفرینی و توسعه	مؤسسه‌ی کارآفرینی و توسعه	۱۰۰	۲۴,۲	۸۵	۲۲,۱	+۱۵	-۸,۶۸٪
۸	ادراک فساد	سازمان شفافیت بین‌الملل	۱۴۴	۲۵	۱۳۱	۲۹	+۱۳	+۱۶,۰۰٪
۹	رقابت‌پذیری جهانی	مجمع جهانی اقتصاد	۶۶	۴,۲۲	۷۶	۴,۱۲	-۱۰	-۲,۳۷٪

اقتصاد کشور در چهار سال گذشته در حوزه‌های سلامت، امنیت غذایی آب و محیط زیست توفیقات خوبی داشته است. پوشش بودجه‌ای طرح تحول سلامت، پوشش فراگیر بیمه سلامت، افزایش سالانه ۰.۷٪ وزن خشک محصول کشاورزی به ازای واحد آب مصرفی، افزایش ۰.۶٪ سالانه بهره‌وری مصرف آب کشاورزی کشور و دستاوردهای احیاء دریاچه ارومیه نشان از آن دارد که اقتصاد توانسته است در خدمت معیشت مردم باشد. سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در عرصه‌هایی چون نفت و صنعت ریلی نه تنها امیدواری داخلی به افزایش رفاه آتی را در پی داشته، بلکه رتبه کشور را در شاخص‌های بین‌المللی افزایش داده و ضریب ریسک ملی را می‌کاهد. بن‌بست صنعت حمل‌ونقل هوایی شکسته شده و دسترسی کشور به تکنولوژی جدید تسهیل شده است.

اقتصاد ایران از لبه پرتگاه خارج و در جاده پیشرفت قرار گرفته است. حرکت سریع‌تر در جاده پیشرفت، نیازمند اعتدال در اقتصاد، تعادل در پیشرفت و عدالت، پیگیری اصول اقتصاد مقاومتی و آرمانهای عدالت‌جویانه اقتصادی اسلام، بهره‌گیری عزتمندانه از اقتصاد جهانی، توانمندسازی بخش خصوصی و علمیکردن سیاستگذاری اقتصادی، انضباط راهبردی و تداوم اصلاحات ساختاری-نهادهی است.

اگرچه عملکرد دولت یازدهم در حوزه اقتصادی با توجه به شرایط آغازین آن (مانند رکود و تورم) و همچنین شرایط بین‌المللی (مانند تحریم‌ها و کاهش قیمت نفت) مطلوب ارزیابی می‌شود اما باید دو مساله را مورد توجه قرار داد:

الف) دستاوردهای اقتصادی (رشد، مهار تورم و تراز تجاری مثبت) اگر تثبیت و تحکیم نشوند، شکننده هستند.

ب) بسیاری از مشکلات ساختاری-تاریخی اقتصاد، مسایلی صد ساله و بین‌نسلی هستند. لذا راه‌حلی بین‌نسلی و فراتر از یک دولت و چهار سال دارند که باید در آینده نیز پی‌گرفته شوند.

فرصت‌ها و ظرفیت‌های اقتصاد ایران

توجه لازم به آسیب‌ها، نباید ما را از توجه به فرصت‌های بی‌نظیر اقتصاد ایران غافل نماید. جدول ۴. نگاهی به اقتصاد ایران از زاویه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها

فرصت‌ها و ظرفیت‌های راهبردی پیش‌روی ایران	
۱	موقعیت فوق‌العاده جغرافیایی و پتانسیل تبدیل به قطب تجاری و ترانزیتی منطقه.
۲	پتانسیل بالا در صنایع گردشگری، نفت، گاز و معدنی.
۳	وجود شبکه گسترده زیرساخت‌ها.
۴	امنیت و ثبات بالای داخلی.
۵	وجود فضای مثبت بین‌المللی نسبت به ایران در فضای پساتحریم.
۶	خودباوری و شوق پیشرفت در نسل جوان و تحصیل کرده و توانایی در فناوری و نوآوری روز.
۷	حجم بازار بزرگ داخلی و بازار بالقوه منطقه‌ای.
۸	فرصت استفاده از سرریز فناوری ارتباطات و اطلاعات.
۹	علم، فناوری و منابع مالی ایرانیان خارج از کشور

آسیب‌شناسی مسایل پیش‌روی اقتصاد ایران

مسایل اقتصادی کشور را می‌توان در دو دسته بررسی کرد. دسته اول مسایل ساختاری-تاریخی هستند که ماهیتی بین‌نسلی و ریشه‌دار دارند. دسته دیگر، چالشهای جاری‌اند که ممکن است در یک دوره محدود، اقتصاد کشور را متاثر نمایند. به تفکیک، این دو گونه مسایل معرفی می‌گردند. سپس راهبردها و برنامه‌های متناسب با هر یک، پیشنهاد می‌شود.

چهار مساله ساختاری-تاریخی اقتصادی کشور عبارتند از:

نفت‌زدگی: وابستگی بودجه دولت به درآمدهای ناپایدار نفتی.

دولت‌زدگی: سهم بزرگ دولت در اقتصاد.

رانت‌زدگی: غیرشفاف بودن، غیرمنضبط و ناعادلانه بودن دسترسی به منابع و فرصت‌ها.

سیاست‌زدگی: اداره غیرعلمی اقتصاد و غلبه ملاحظات سیاسی بر محاسبات اقتصادی.

مسایل فوق، تبعات زیادی برای اقتصاد ایران داشته است. از جمله اینکه سودآوری آسان در اقتصاد غیررسمی، انگیزه برای تولید ثروت از طریق تولید رقابت‌پذیر صادرات‌محور را کاهش داده است. علاوه بر آن باعث گردیده که کشور از ظرفیت‌های بین‌المللی برای توسعه کسب‌وکار بهره‌مند نشود. در چنین بستری، ثروت‌آفرینی و اشتغال‌آفرینی دشوار مینماید. دولت در این شرایط نمی‌تواند از محل درآمدهای درونزای مالیات اداره شود و به درآمد نفت متکی می‌شود. چنین دولتی، در دوران شکوفایی بازار نفت، بزرگ می‌شود اما به محض کاهش قیمت نفت، شاهد انباشت بدهی‌های دولت خواهیم بود. این نوع اقتصاد با رشد پایین و پرنوسان و بحران بیکاری روبرو می‌شود. کیفیت نامطلوب زندگی، درآمدسرانه متوسط و عدالت توزیعی نامطلوب حاصل چنین ریشه‌هایی است.

در ادامه به دسته دوم مسایل یعنی برخی از مهم‌ترین چالش‌های جاری در افق چهار سال پیش‌رو پرداخته می‌شود:

➤ ضعف در محرک‌های رشد اقتصادی

اقتصاد ایران سال ۱۳۹۵ را با نرخ رشد بالا و تورم تک رقمی به پایان برده است. اما دستاورد دولت به دلایل متعدد در هر دو محور نیازمند حفاظت و حمایت است. به علاوه با توجه به نرخ بالای بیکاری، باید نه تنها نرخ رشد اقتصادی، بلکه کیفیت رشد به معنای فراگیری و اشتغال‌زایی، نیز به عنوان هدف سیاست‌گذاری کلان مورد توجه قرار گیرد. اگر رشد اقتصاد ایران را در طی ۳۰ سال گذشته بررسی کنیم درخواهیم یافت سهم عامل سرمایه در تحقق این رشد غالب بوده است. این رشد اقتصادی عمدتاً مبتنی بر رشد سرمایه‌گذاری در مقابل رشد «بهره‌وری- سرمایه انسانی» (به معنی کیفیت مدیریت و نیروی کار شامل میزان تحصیلات، تجربه و مانند آن) بوده است. بهره‌وری پایین همچنان گریبان‌گیر اقتصاد است. این در حالی است که عوامل مختلفی از جمله نرخ سود بانکی بالا، سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران را با چالش مواجه کرده است و به نظر می‌رسد، سرمایه‌گذاری نمی‌تواند به مانند سال‌های گذشته، محرک اصلی در رشد اقتصادی در سال‌های پیش‌رو باشد. از رو به نظر می‌رسد با تداوم شرایط فعلی، موجودی سرمایه در اقتصاد کاهش پیدا کرده و رشد بلندمدت اقتصادی کشور را با تهدید مواجه میکند.

➤ چالش بازار پول و نظام بانکی

دولت زدگی اقتصاد از یک سو و اتکا به درآمدهای ناپایدار نفتی (نفت‌زدگی) از سوی دیگر، منجر به کسری بودجه آشکار و پنهان دولت می‌شود. این مشکل پیش از دولت تدبیر و امید منجر به تورم بالا شد که خود عاملی برای افزایش نرخ سود سپرده‌ها گردید. پس از آن نیز به خاطر چسبندگی، این نرخ‌ها همچنان بالا باقی ماند. از طرفی تداوم چالش نرخ سود دو رقمی در سال‌های اخیر،

ریشه در مشکلات شبکه بانکی برای تامین جریان نقدینگی و افزایش تقاضای دولت در بازار اوراق بهادار دارد. افزایش حجم دارایی‌های مسموم و موهومی در ترازنامه شبکه بانکی، نسبت‌های پایین کفایت سرمایه و کاهش شاخص‌های درآمدی، شبکه بانکی را به صورت فراگیر با چالش تامین جریان وجوه روبرو نموده است. این افزایش تقاضا برای وجوه، منجر به بالا رفتن نرخ سود در بازار سپرده و بازار بین بانکی شده است. تامین مالی دولت از طریق تسهیلات تکلیفی و انتشار گسترده اوراق بدهی، پیشران دیگری برای افزایش نرخ سود و مشکلات نظام بانکی بوده است. ضعف در نظام حاکمیت شرکتی و عدم رعایت کامل الزامات و استانداردهای نهادهای نظارتی باعث تشدید این مشکلات شده است.

➤ میزان بدهی‌های دولت

برای اولین در دولت یازدهم، ساختاری برای پایش و مدیریت بدهی‌های دولت در وزارت امور اقتصادی و دارایی شکل گرفت. میزان و کیفیت بدهی‌های دولت یکی از مهمترین متغیرهای اقتصاد کلان میباشد. نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی باید در مقدار هدف گذاری شده مهار شود. عبور میزان بدهی از آستانه مجاز به معنی افزایش ریسک مالی دولت در اقتصاد است. افزایش ریسک مالی دولت سبب خواهد شد تا ریسک نهادهایی که کارکرد آنها وابسته به ضمانت دولت است -مانند بانک- نیز افزایش پیدا کند. به علاوه در صورتی که تامین مالی دولت برای بازپرداخت بدهی‌ها از طریق منابع تجهیز شده در درون اقتصاد صورت گیرد، این امر برون‌رانی بخش خصوصی و کاهش در رشد اقتصادی را به همراه خواهد داشت. مضاف بر اینکه پرداخت نامنظم و غیرشفاف بدهی‌های دولت می تواند موجب اختلال در عملکرد نظام بانکی و پیمانکاران شود.

➤ نظام تامین آتیه و صندوق های بازنشستگی

افزایش هزینه‌های دولت ناشی از تحمیل بار مالی کسری صندوق‌های بازنشستگی بر بودجه، میتواند منجر به ناپایداری نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی و تامین مالی ناخالص خواهد شد. در حال حاضر، بزرگ‌ترین صندوق‌های بازنشستگی (سازمان تامین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری و صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح) با مشکل تامین نقدینگی مواجه هستند.

➤ موج بیکاری بزرگ

بعد از کاهش روند اشتغالزایی اقتصاد در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱، همزمان با ورود متولدین دهه ۱۳۶۰ به بازار کار، موج بزرگ بیکاری آغاز شده است. آسیب‌های گسترده ای چون به تعویق افتادن سن ازدواج، افسردگی و اعتیاد جوانان، طلاق، جرم و جنایت و بسیاری دیگر از ناهنجاری‌های اجتماعی در چنین فضایی شیوع می یابند. با توجه به این شرایط خاص، دولت یازدهم، عملکرد قابل قبولی در این حوزه بر جای گذاشت. فرصتهای شغلی ایجاد شده طی مجموع سه سال (سالهای ۹۳ تا ۹۵) بیش از یک میلیون و دویست هزار نفر بوده است در حالیکه مجموع اشتغال ایجاد شده در مجموع هشت سال قبل (سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲) کمی بیش از هفتصد هزار نفر بوده است. اما حتی این عملکرد قابل قبول دولت یازدهم، تکافوی مهار حجم متقاضیان ورودی به بازار کار و بیکاران انباشته را نمی‌کند.

مجموعه‌ای از چالش‌های فوق‌الذکر و سایر چالش‌ها مانند آب و محیط زیست، حفظ دستاوردهای دولت اول تدبیر و امید را تهدید می‌کند. به همین دلیل مجموعه راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات پیشنهادی باید هم به مسایل ساختاری-تاریخی (اصلاحات نهادی) و هم به حل چالش‌های جاری بپردازد. در ادامه بخشی از راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات پیشنهاد شده است.

راهبردهای هفت‌گانه وزارت امور اقتصادی و دارایی

مبتنی بر تحلیل‌های پیش گفته و متناسب با مأموریت وزارت امور اقتصادی و دارایی، این وزارت باید ۷ راهبرد زیر را در دستور کار خود قرار خواهد داد:

جدول ۵. راهبردهای وزارت اقتصاد بر اساس مسایل، چالش‌ها، فرصت‌ها، ظرفیت‌ها

۱	مردمی سازی اقتصاد و تقویت توان تولید ملی (درون‌زایی)
۲	تامین مالی پایدار دولت و کاهش اتکا به درآمدهای نفتی
۳	شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد کشور
۴	پیشبرد برون‌گرایی و بین‌المللی‌سازی اقتصاد کشور
۵	مشارکت در رونق‌آفرینی و اشتغالزایی
۶	گسترش عدالت اجتماعی و بین‌نسلی
۷	مشارکت در اصلاحات نهادی و ساختاری

این راهبردها، مسایل کلیدی اقتصادی کشور را نشانه رفته‌اند. اولویت مردمی‌سازی اقتصاد، مشکل ساختاری-تاریخی «دولت‌زدگی اقتصاد» را نشانه گرفته است. این عارضه باید از طریق بهبود محیط کسب و کار، بهبود نظام تامین مالی، توسعه مشارکت بخش عمومی-خصوصی و خصوصی سازی واقعی درمان شود. راهبرد تامین مالی پایدار دولت نیز، «نفت‌زدگی اقتصاد» را نشانه رفته است. این عارضه از طریق توسعه هدفمند و صحیح بازار سرمایه و بدهی، مهار افزایش بودجه‌های جاری و افزایش درآمدهای مالیاتی محقق خواهد شد. اجرای این راهبرد باید با تمهیداتی همراه شود که از فشار مضاعف به اقشار آسیب‌پذیر جلوگیری گردد. شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد نیز که در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی آمده است مساله سوم یعنی «رانت‌زدگی و غیرشفاف بودن اقتصاد» را هدفگیری کرده است و از طریق گردش آزاد اطلاعات اقتصادی و همچنین ساده‌سازی قوانین و مقررات، بهبود محیط کسب و کار و ایجاد و اتصال پایگاهها و سامانه‌های اطلاعاتی محقق خواهد شد. پیشبرد برون‌گرایی اقتصاد نیز مساله عدم بهره‌مندی مناسب اقتصاد ملی از ظرفیت‌های بین‌المللی را مورد توجه قرار داده است. تحریم‌های سیاسی برداشته شد. اما توسعه گشایش‌های اقتصادی و محقق‌سازی دستاوردهای برجام، نیازمند مدیریتی آگاه و مسلط به مناسبات جهانی، تیمی حرفه‌ای و سازماندهی مجدد دستگاه‌های مرتبط با اقتصاد بین‌المللی در دولت دوازدهم است. مشارکت در رونق‌آفرینی و اشتغالزایی نیز مساله «موج بیکاری بزرگ» را هدفگیری کرده است. در صورتی که رونق اقتصادی در تمام بخش‌های اقتصادی حاکم شود، آنگاه فرصت‌های اشتغال پایدار ایجاد خواهد شد.

مشارکت در گسترش عدالت اجتماعی منوط به کاهش فاصله درآمدی، بهبود کیفیت زندگی، افزایش درآمد سرانه متوسط و بهبود بهره‌مندی عمومی است. امید آن می‌رود با سازوکارهای طراحی شده در این برنامه، در سال‌های آتی، شاخص‌های عدالت درون‌نسلی و بین‌نسلی بهبود یابد. گسترش عدالت از شاخصه‌های دین اسلام و از اهداف اصلی جمهوری اسلامی است از این رو جایگاه بنیادین در اولویت‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی دارد. همه این راهبردها نیازمند اصلاحات نهادی و ساختاری است که بخشی از آن ایجاد قوانین و مقررات جدید و حذف و اصلاح قوانین و مقررات مزاحم است که در راهبرد آخر دیده شده است.

برنامه‌های اقتصادی کشور

برای تحقق راهبردهای فوق الذکر، باید برنامه‌های عملیاتی مشخص داشت. بخشی از این برنامه‌ها در ادامه می‌آید.

➤ رونق‌آفرینی

در دولت یازدهم مجموعه‌های از سیاست‌های اقتصادی با محوریت خروج غیرتورمی از رکود توانست بخشهایی از اقتصاد نظیر نفت، گاز پتروشیمی، گردشگری و کشاورزی را از رکود خارج نماید. اما تداوم رونق در این بخش‌ها و رونق‌آفرینی در بقیه بخشهای اقتصاد از اولویت‌های کلیدی دولت دوم تدبیر و امید است. پرداختن به چنین اولویتی مستلزم «اقدامات زیرساختی فرابخشی» مانند توانمندسازی بخش خصوصی، بهبود محیط کسب و کار، تسهیل دسترسی به منابع مالی، بازارگشایی جهانی می‌باشد. اما علاوه بر اقدامات زیرساختی فرابخشی، تدوین «بسته‌های رونق‌آفرینی بخشی» نیز در دستور کار دولت قرار خواهد گرفت. بدیهی است تحقق هر دو گونه اقدامات (اقدامات زیرساختی فرابخشی و اقدامات بخشی) منوط به هماهنگی در سطح تمام ارکان نظام و مشارکت عمومی می‌باشد. اقدامات رونق‌آفرینی بخشی غالباً می‌تواند بستر اشتغال‌آفرینی و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار باشد.

➤ توانمندسازی بخش خصوصی به عنوان پیشران درون‌زایی اقتصاد ملی

شکل‌نگرفتن بخش خصوصی توانمند و گسترده، مانع اساسی رشد پایدار کشور است. با وجود تلاش‌های صورت گرفته، هنوز این بخش به اندازه کافی در اقتصاد کشور فعال و اثرگذار نیست. برای انجام تکلیف بند اول سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر «به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی» اقدامات زیر در دستور کار قرار می‌گیرد:

• **ارزیابی و بازتنظیم جایگاه موسسات عمومی غیردولتی و بنگاه‌های بزرگ غیرخصوصی** با هدف ایجاد فضای مناسب برای صاحبان کسب و کار. تنظیم رابطه بین چهار بخش عمومی، دولتی و خصوصی و تعاونی و ایجاد تبعیض مثبت برای بخش خصوصی و تعاونی.

• **استفاده بیشتر از ظرفیت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی:** در راستای نقش‌آفرینی بیشتر این نهاد مردمی-دولتی، پیشنهادهای شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی باید از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی در دستور کار هیات وزیران قرار گیرد.

• **تغییر رویکرد خصوصی‌سازی به بستر مردمی‌سازی اقتصاد.** خصوصی‌سازی نباید اصالتاً به‌عنوان ابزاری برای ایجاد درآمد و یا رد دیون دولت تلقی شود. در آینده، استراتژی خصوصی‌سازی بنگاه‌های دولتی و عمومی باید در راستای اهداف اصل ۴۴ قانون اساسی و با توجه به کمک به اشتغال‌زایی پایدار و افزایش بهره‌وری و مردمی‌سازی اقتصاد جهت‌گیری شود. همچنین باید با اصلاح محیط کسب و کار و نظام بنگاهداری و محقق کردن ظرفیت‌های باقی مانده اصل ۴۴، بستری فراهم شود که دستیابی به سطح بالایی از رقابت در بازارهای مختلف فراهم گردد. «بازنگری در خصوص‌سازی‌های گذشته» نیز باید در دستور کار قرار گیرد. تغییر قراردادهای فروش و واگذاری به قراردادهایی نظیر اجاره به شرط تملیک و پیمان مدیریت، می‌تواند از موارد اصلاحی باشد. کارویژه وزیر اقتصاد ایجاد تفاهم ملی بین مدیران ارشد نظام و تصمیم‌گیران اصلی برای تغییر رویکرد خصوصی‌سازی خواهد بود.

➤ بهبود محیط کسب و کار و تقویت رقابتپذیری

با توجه به تنگنای منابع مالی دولت در سرمایه‌گذاری، بخش مهمی از بهبود سرمایه‌گذاری باید از طریق افزایش سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی یا جذب سرمایه‌گذاری خارجی صورت گیرد. این امر نیازمند اصلاح ساختار انگیزشی است. از این رو می‌توان اقدامات زیر را برای بهبود محیط کسب و کار و سامان‌دهی حضور بیشتر بخش خصوصی در اقتصاد انجام داد:

• استفاده همه‌جانبه از ظرفیت‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: این قانون مترقی و آیین‌نامه‌های

اجرایی آن ظرفیت‌های متعددی دارد که باید از همه آنها در دولت جدید استفاده شود. منجمله بنا به نص ماده ۲۲ برنامه ششم توسعه، وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط، موظف است شرایط قانونی لازم را برای تضمین امنیت سرمایه‌گذاری و کارآفرینی، جذب متخصصان، صیانت، حفاظت و مقابله با اخلاف در امنیت اشخاص و بنگاهها و کاهش خطرپذیری (ریسک) اجتماعی در محیط کسب و کار را فراهم آورد.

• استفاده اهرمی از بودجه عمرانی دولت. اهرم کردن بودجه دولت برای استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای

اجرای پروژه‌های اقتصادی مهم‌ترین راه‌کار استفاده از منابع محدود دولت برای ایجاد تحرک در بخش سرمایه‌گذاری است. به صورت مشخص، اهم این اقدامات عبارت است از: واگذاری زمین و سایر دارایی‌های فیزیکی به بخش خصوصی مشارکت‌کننده در پروژه‌های عمرانی؛ تضمین درآمد پروژه‌های زیر ساختی با استفاده از بودجه عمرانی محدود به‌جای تامین کل هزینه طرح‌های عمرانی؛ مشوق‌های مالیاتی در سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای؛ تضمین وام‌ها و بدهی‌ها با اتکاء به منابع بودجه عمرانی؛ تدوین سازوکارهای حمایت در زمان بروز حوادث پیش‌بینی نشده؛ مشارکت در آورده بخش خصوصی برای مشارکت در پروژه‌های عمرانی.

• تسهیل دسترسی به منابع مالی. یکی از متغیرهای مهم محیط کسب و کار، دسترسی عادلانه، منصفانه، شفاف و

سهل به منابع مالی است. اصلاح بازار پول، تسهیل سازوکارهای تامین مالی خارجی، توسعه بازار سرمایه، تعمیق بازار بدهی برای بنگاه‌ها و بهبود دسترسی مالی با افزایش دسترسی شهروندان به خدمات اعتباری و به‌ویژه توسعه کارت‌های اعتباری می‌تواند موجب سهولت بیشتر در دسترسی به منابع مالی شود.

• آرایه خدمات الکترونیک. آرایه خدمات الکترونیک دولت-دولت، دولت-شهروند، دولت-کسب‌وکار^۱ از طریق استقرار

نظام استعلامات کشور جهت بهبود محیط کسب و کار و همچنین افزایش سرعت، شفافیت و عدالت در خدمات دولتی و در نهایت افزایش رفاه و رضایت شهروندان.

➤ برون‌گرایی هوشمندانه و تقویت روابط اقتصادی خارجی هدفمند

یکی از محورهای کلیدی اقتصاد مقاومتی مساله برون‌گرایی در کنار درونزایی بوده است که نیازمند تقویت هماهنگی میان ابعاد مختلف روابط اقتصادی، تجاری، سیاسی، فرهنگی و سرمایه‌گذاری دولت، هماهنگی درون دستگاهها و بازوهای اقتصاد خارجی، تعامل و هماهنگی بین بخش تجاری، بانکی، مالی، سرمایه‌گذاری و گردشگری می‌باشد. در این راستا لازم است اقدامات زیر انجام شود:

۱. منظور از خدمات دولت-دولت (G۲G) آرایه سرویس و استعلامات بین دو دستگاه دولتی است مانند سازمان مالیاتی و بانک مرکزی، خدمات دولت-شهروند (G۲C) مانند استعلام ثبت احوال و خدمات دولت-کسب و کار (G۲B) مانند درخواست جواز کسب.

- **تقویت دیپلماسی اقتصادی از طریق ایجاد هماهنگی بین بازوهای بین‌المللی دستگاه‌های اجرایی.** در این راستا لازم است بین سازمان توسعه تجارت، سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی، بین‌الملل بانک مرکزی، اقتصادی وزارت امور خارجه، بین‌الملل اتاق ایران هماهنگی کامل به وجود آید.
- **پیگیری و تحقق دستاوردهای اقتصادی برجام.** حسن استفاده از پتانسیل‌های نهفته در برجام، نیازمند سازماندهی و پیگیری اجرایی است. ایجاد همراستایی و همکاری موثر بین دستگاه‌های اجرایی دولتی و نهادها و سازمان‌های بخش خصوصی (به خصوص در نظام بانکی) در این مساله در دستور کار خواهد بود.
- **بازارگشایی جهانی برای اقتصاد ایران.** کسب جایگاه عزت‌مندانه در بازارهای جهانی به ویژه بازار کشورهای همسایه و مسلمان، حضور شایسته در زنجیره تولید جهانی کالاها و خدمات می‌تواند دریچه‌ای جدید برای رشد اقتصادی و افزایش اشتغال باشد.
- **جذب فعالانه سرمایه‌گذاری خارجی.** از منظر سرمایه‌گذاران بین‌المللی، ایران پنجره فرصت اقتصاد جهان است. اما برخی ابهامات در مورد شرایط آتی اقتصاد ایران، ضعف استانداردهای حسابداری بین‌المللی و مقررات دست و پاگیر از جمله مهم‌ترین موانع جذب بالای سرمایه‌گذاری خارجی هستند. وزیر امور اقتصادی و دارایی تلاش برای همراه ساختن مدیران ارشد، دستگاهها و نهادهای ملی برای افزایش جاذبه سرمایه‌گذاری در ایران را در دستور کار خود خواهد داشت. سازماندهی و تقویت نهاد جذب سرمایه‌گذاری خارجی در اولویت خواهد بود.
- **زمینه‌سازی حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی.** برای تحقق بند د ماده چهار برنامه ششم توسعه و با هدف دسترسی به منابع مالی خارجی، تسهیل روابط مالی، تجاری و سرمایه‌گذاری و افزایش سطح خدمات مالی، زمینه حضور مؤسسات مالی و اعتباری بین‌المللی معتبر در ایران فراهم خواهد شد. این اقدام در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی انجام می‌گردد.
- **زمینه‌سازی برای انتشار اوراق ارزی بین‌المللی.** انتشار اوراق ارزی بین‌المللی در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه رواج دارد اما در ایران متأسفانه از این ابزار بسیار کم استفاده شده است. منافع زیر برای این اقدام متصور است:
  - * تامین نیازهای ارزی بخش‌های خاص پروژه‌ها که دارای نیاز ارزی هستند. (نفت، پتروشیمی، نیروگاه و...)
  - * تنوع ابزارهای مالی، بازارهای هدف و مشتریان.
  - * امکان انتشار به انواع ارزهای مختلف و فروش در بازارهای مالی آسیایی و اروپایی.
  - * عدم افشای مشخصات پروژه‌های حساس (پدافند غیرعامل).
- **ایجاد بستر برای مشارکت و سرمایه‌گذاری ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی** یکی از روش‌های تامین مالی ایجاد همزمان صندوق‌های تغذیه‌کننده و تغذیه‌شونده در بازار سرمایه است. در این روش یک صندوق به عنوان تغذیه‌کننده^۱ در خارج از کشور تاسیس می‌شود و یک صندوق نیز در داخل کشور. امیدنامه و برنامه تشکیل صندوق تغذیه‌کننده^۲ به گونه‌ای است که امکان سرمایه‌گذاری در صندوق تغذیه‌شونده داخل کشور را داراست. این سازوکار موجب تسهیل جذب سرمایه خارجی خواهد شد.

1 . Feeder Fund
2 . Master Fund

➤ مشارکت در بهبود عدالت اجتماعی و عدالت بین نسلی

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای تضمین عدالت اجتماعی و انتقال ثروت بین نسلی در اقدامات زیر مشارکت فعال داشته باشد:

- ساماندهی سهام عدالت (اجرای گام‌های باقی مانده)
- تقویم و حسابداری ثروت ملی (بنگاه‌های دولتی، جنگل‌ها، مراتع، سواحل و ...)
- مولدسازی و مدیریت دارایی‌های دولت (به ویژه دارایی‌های غیرمنقول دستگاه‌های اجرایی سراسر کشور)
- تسهیل سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک بلندمدت با هدف بهره‌برداری نسل‌های آتی.
- صیانت از سرمایه‌گذاری‌های خارج از کشور و مدیریت کارآمد سرمایه‌گذاری‌های خارج از کشور
- زمینه‌سازی برای برقراری عدالت در نظام پرداخت، رفع تبعیض و متناسب‌سازی دریافت‌ها و برخورداری از امکانات شاغلین، بازنشستگان و مستمری‌بگیران کشوری و لشکری (در تحقق ماده ۳۰ برنامه ششم توسعه)
- تشویق مالیاتی موسسات خیریه، نیکوکاری و سازمان‌های مردم‌نهاد
- حمایت از اقتصاد روستا و فعال کردن چرخه‌های درآمد-توانمندی در روستاهای کشور (در تحقق ماده ۲۷ برنامه ششم توسعه)
- توجه خاص به تقویت اقتصادی جوامع مرز نشین.

➤ مشارکت در نهضت بهبود بهره‌وری و مقابله با تضييع منابع

یکی از مشکلات اصلی اقتصاد کشور بهره‌برداری نامناسب و تضييع منابع و سرمایه‌های کشور است. ضعف حرفه‌ای نیروهای تحصیلکرده، مهاجرت نخبگان، ضایعات گسترده کشاورزی و واردات محصولات بیکیفیت نمونه‌های قابل ملاحظه‌ای است. ساخت ساختمان‌های با عمر مفید کم و ماشین‌آلات وارداتی نامرغوب، تضييع منابع ملی است. تجربه دولت اول تدبیر و امید در افزایش بهره‌وری آب و زمین در تولید محصولات استراتژیکی چون گندم و شکر، نشانگر اهمیت تسهیل دسترسی به تکنولوژی است. هنوز با بهره‌برداری صحیح و کامل از منابع فاصله داریم و دچار اسراف و تبذیر هستیم. وزارت امور اقتصادی و دارایی لازم است با توجه به نکات فوق و تاکید بند سوم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر محور قراردادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، در اقدامات زیر مشارکت کند:

- تسهیل دسترسی به تکنولوژی روز
- توجه به حفظ نخبگان و دانشمندان
- افزایش کیفیت فرآیندها و فرآورده‌های تولیدی مبتنی بر استانداردهای پذیرفته شده داخلی و جهانی.
- اصلاح نظام قیمت‌گذاری نهاده‌ها برای هدایت انگیزه و رفتار مصرف‌کنندگان
- افزایش نظارت‌های موثر بر هزینه‌های دولتی و نظارت موثر بر بودجه دولتی
- طراحی سازوکارهای تشویقی برای کاهش میزان ضایعات و فرآوری مجدد ضایعات در صورت ایجاد
- کاهش مصرف نهاده‌ها مانند آب و انرژی توسط شرکت‌ها و موسسات تولیدی

➤ ایجاد شفافیت همه جانبه اقتصادی؛ اقتصاد در اتاق شیشه‌ای

یکی از مشکلات مزمن اقتصاد ایران، ضعف در شفافیت و انضباط اقتصادی است. از این رو مبارزه هوشمند با اقتصاد پنهان و زیرزمینی و مقابله با فساد باید در دستور کار همه دولت‌ها قرار گیرد. استقرار سازوکارهای حاکمیت شرکتی در بنگاه‌های بزرگ اقتصادی، اجرای قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات در حوزه اقتصاد، انتشار صحیح آمار اقتصادی، همکاری در اجرای سامانه ستاد (سامانه تدارکات الکترونیکی دولت)، افزایش شفافیت مالیاتی و گمرکی، انجام حسابرسی عملیاتی برای شرکت‌های دولتی و عمومی (در راستای سنجش عملکرد و شفافیت شرکت‌ها)، اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در راستای تخصیص منابع متناسب با سطوح عملکردی، اجرای کامل قوانین مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم به همراه شناسایی و کاربست بهترین تجارب جهت مبارزه با جرایم سازمانیافته به ویژه قاچاق از مواردی است که باید در دستور کار وزارت قرار گیرد. شفافیت اقتصادی یکی از مهمترین پیشنیازهای تحقق بند ۱۹ سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی است.

➤ تعریف و استقرار قواعد مالی انضباط بخش

در سالهای پیشرو تلاش خواهد شد از استقراض غیربازارپذیر از شبکه بانکی کاسته شود و اوراق بهادار دولتی، ابزار اصلی متعادل‌سازی منابع و مصارف بودجه دولت گردد. در این شرایط نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی در میان مدت نبایستی از حدود تعیین شده تجاوز کند. لذا لازم است میزان مجاز انتشار سالانه اوراق بهادار دولتی، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و بر اساس تحلیل پایداری بدهی‌ها تعیین گردد. تحلیل پایداری بودجه دولت، میتواند به عنوان پیوستی در لایحه سالانه بودجه گنجانده و تصویب شود. بر اساس تجارب جهانی، مهم‌ترین قواعد مالی که طی دوده گذشته در کشورهای مختلف مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

- قاعده بدهی: سقفی معین بر حسب درصدی از تولید ناخالص داخلی برای بدهی تعیین میشود که میزان استقراض دولت را محدود مینماید.
- قاعده تراز بودجه: سقفی برای ترازبودجه تعریف میشود و میتواند ضمانتی برای دستیابی به قاعده بدهی دولت باشد.
- قاعده درآمد: سقف یا حداقلی برای درآمدهای دریافتی دولت، جهت افزایش درآمدها و یا جلوگیری از فشار مالیاتی مضاعف تعیین میشود.
- قاعده مخارج: معمولاً بر حسب مقادیر مطلق، نرخهای رشد و یا درصدی از تولید ناخالص داخلی از مخارج با افق زمانی عموماً ۳ تا ۵ ساله تعریف میشود.

در این دوره سعی خواهد شد این قواعد تعریف و مستقر شود.

➤ مشارکت در اصلاح ساختار درآمد و هزینه دولت

در راستای تحقق بندهای ۱۶ و ۱۷ سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی، باید هم در سمت منابع و هم در سمت مصارف بودجه دولت، اصلاحاتی صورت گیرد به گونه ای که نسبت تراز عملیاتی اولیه به تولید ناخالص داخلی در جهت مثبت شدن، افزایش یابد. در سمت درآمدها، ترکیب و پوشش مالیاتی به شکلی بهبود یابد که درآمد مالیاتی از اقلام با اختلال‌زایی کمتر، افزایش یابد. گسترش پوشش‌های مالیاتی، حذف معافیت‌های مالیاتی و تجدید ساختار در نظام مالیاتی به گونه‌ای که مالیات بر مجموع درآمدها مبنای ستاندن مالیات باشد، تا نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی افزایش یابد. در ضمن باید توجه داشت گسترش پایه مالیاتی

باید با حداقل فشار بر اقشار آسیب‌پذیر بلکه منبعث از رشد اقتصادی و سهیم کردن مردم با رویکرد تعاملی مردم و سازمان مالیاتی باشد. فرآیندهای قانونی به‌گونه‌ای تنظیم شود که دریافت و به خصوص استرداد مالیات بر ارزش افزوده، افزایش یافته و منابع قابل استرداد در محاسبات درآمدی لحاظ نگردد. به منظور بهبود در انگیزه نظام بنگاه‌داری، مالیات بر شرکت‌ها به تدریج کاهش یابد. در سمت هزینه‌ها، هدف باید رشد هزینه‌ها با نرخ کمتر از رشد اسمی اقتصادی و تلاش در جهت بهبود پوشش و کارایی باشد. در این راستا، تغییر در شیوه ارائه خدمات و به کارگیری خرید خدمت به عنوان ابزاری جهت بهبود در بهره‌وری به کار گرفته شود.

➤ مشارکت در اصلاح نظام تامین آتیه و صندوق‌های بازنشستگی

صندوق‌های بازنشستگی باید خودگردان باشند و اتکا آنان به بودجه دولت یک بیماری است که از گذشته به آن رسیده است. کاهش اتکا صندوق‌های بازنشستگی به منابع بودجه دولت، بهبود برنامه‌ریزی عملیاتی و کاهش فعالیت‌های تصدی‌گری و بنگاهداری آن‌ها اقدامات پایه‌ای در راستای تخفیف پیامدهای چالش صندوق‌های بازنشستگی است. برای متعادل‌سازی تعهدات دولت در قبال صندوق‌های بازنشستگی لازم است، در طی یک برنامه اصلاحی به تدریج دارایی‌های آن دسته از صندوق‌های بازنشستگی که دولت از محل منابع بودجه به جبران کسری آن‌ها می‌پردازد، در قبال این حمایت‌های بودجه‌ای به دولت منتقل گردد. در نهایت کلیه صندوق‌های بازنشستگی باید تحت قوانین یکسان و همسو با تجربیات بین‌المللی فعالیت نمایند.

➤ نقش آفرینی در حفظ و تقویت ثبات پولی

هدف‌گذاری تورم، به عنوان یک ابزار ایجاد ارتباط برای بیان دیدگاه‌ها و اعمال سیاست‌های پولی باید به عنوان چهارچوب سیاست‌گذاری پولی اعلام شود. این چهارچوب دارای مولفه‌هایی نظیر اعلام عمومی یک هدف میان‌مدت برای تورم، تعهد نهادی به کنترل نوسان قیمت‌ها به عنوان هدف اصلی سیاست پولی، رویکرد مبتنی بر استفاده فراگیر از اطلاعات متغیرهای مختلف در هدایت سیاست پولی، شفافیت و مسئولیت‌پذیری مقامات پولی در دستیابی به هدف تورمی خواهد بود.

پیش‌شرط‌های اصلی اجرای این چهارچوب در سیاست پولی، استقلال بانک مرکزی، عدم تعهد به اهداف متعارض با اهداف تورمی و ارتباط باثبات و قابل پیش‌بینی بین ابزارهای سیاست‌های پولی و تورم است. در چنین شرایطی، باید شان نظارت عملکرد بانک مرکزی از شان سیاست‌گذاری این بانک، تفکیک شود. بانک مرکزی باید در انتخاب و استفاده از ابزار سیاستی و به طور کلی سیاست‌گذاری پولی استقلال داشته باشد و این استقلال باید از طریق قوانین بالادستی تضمین شود تا آحاد اقتصادی نسبت به سیاست‌های بانک مرکزی و استقلال آن، اطمینان یابند.

در حوزه سیاست‌های ارزی، بانک مرکزی باید نظام ارزی را برای فعالان اقتصادی تبیین نموده و به کمک ابزارهای سیاستی در بازار ارز به دنبال تثبیت نظام ارزی باشد. بانک مرکزی باید آمادگی داشته باشد تا در بازار ارز مداخلات خرید و فروش را به نحوی انجام دهد که در کوتاه‌مدت نوسانات ارزی را کنترل کرده و در میان‌مدت قدرت رقابتی اقتصاد را حفظ و نظام ارزی تبیین شده را تحقق بخشد. در این مسیر، نباید تفاوتی بین نظام ارزی جاری و نظام ارزی قانونی وجود داشته باشد.

➤ مشارکت در احیا و اصلاح نظام بانکی

به دلیل ابعاد چالش نظام بانکی، وجود اجماع در درون حاکمیت در مورد راه‌کارهای حل چالش‌های نظام بانکی یک الزام کلیدی است. وزیر امور اقتصادی و دارایی، مبتنی بر بند نهم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و مواد ۱۴ تا ۱۹ قانون برنامه ششم برای ایجاد چنین اجماعی، میکوشد تا بتوان سیاست‌های اصلاحی را به شرح زیر انجام داد:

• **بازارپذیر کردن بدهی دولت به بانک‌ها.** در راستای مواد ۸ و ۱۰ قانون برنامه ششم توسعه و به‌منظور ایجاد جریان

درآمدی برای طلبکاران، دولت باید کلیه بدهی‌های خود را در طول یک دوره مشخص، بازپرداخت نماید.

• **منطقی سازی نرخ سود:** یکی از مهم‌ترین سازوکارهای احیای نظام بانکی و همچنین بهبود محیط کسب و کار، کاهش نرخ‌های سپرده و تسهیلات به صورت متوازن و منطقی است.

• **افزایش سرمایه:** سهام‌داران بانک‌ها و موسسات مالی و پولی باید مکلف به افزایش سرمایه خود تا رسیدن به استانداردهای بین‌المللی شوند.

• **انجمادزدایی از دارایی‌های مسموم و غیرمولد بانک‌ها:** از دلایل کاهش توان تسهیلات دهی بانکها، بدهی دولت به بانکها، وجود مطالبات معوق، بنگاهداری و املاک مازاد و تملیکی آنهاست. به هر میزان که بتوان داراییهای منجمد و مسموم را از ترازنامه بانکها با استفاده از روشهایی چون اوراق بهادارسازی مطالبات، استفاده از شرکت‌های مدیریت دارایی، فروش اموال مازاد و وصول مطالبات از ترازنامه بانکها حذف نمود، هم بانکها و هم جامعه از تبعات مثبت آن بهره‌مند خواهند شد.

• **بهبود نظام حاکمیت شرکتی و روزآمدسازی نظام بانکی:** یکی از مهم‌ترین اقدامات در راستای اصلاح نظام بانکی کشور، بهبود نظام حاکمیت شرکتی است به گونه‌ای که فاصله ایجاد شده با استانداردهای بین‌المللی با رعایت کامل نظام حقوقی و ارزشی کشور، کاهش یافته و بانک‌های کشور توانمندی لازم برای برقراری ارتباطات و تعاملات جهانی را کسب کنند.

اولویت‌های راهبردی، برنامه‌ها و سیاست‌ها، باید تبدیل به پروژه‌های مشخص قابل اندازه‌گیری و قابل پیگیری شوند. بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد انجام ابرپروژه‌هایی مانند موارد زیر میتواند در اولویت قرار گیرد. بدیهی است فهرست پروژه‌ها، فهرستی زنده و پویاست و در طول زمان متناسب با تصمیمات دولت و اقتضائات اقتصاد روزآمد خواهد شد.

جدول شماره ۶. آبرپروژه‌ها و اقدام اساسی

ردیف	۲۰ آبرپروژه و اقدام اساسی دولت در حوزه اقتصاد	متولی	همکار
۱	بهبود محیط واقعی کسب و کار و شاخص جهانی آن ^۱	وزارت اقتصاد	تمام دستگاه‌ها
۲	طراحی و استقرار سازوکارهای بهبود شاخص‌های رقابت‌پذیری	وزارت اقتصاد	تمام دستگاه‌ها
۳	تنقیح قوانین نهادساز در اقتصاد ایران	وزارت اقتصاد	مجلس محترم
۴	اصلاح نظام تامین مالی خارجی	وزارت اقتصاد	بانک مرکزی، وزارت خارجه
۵	هوشمندسازی نظام مدیریت مالی دولت (خزانه داری الکترونیک)	وزارت اقتصاد	سازمان برنامه
۶	مولدسازی دارایی‌های دولت و شرکت‌های دولتی	وزارت اقتصاد	تمام دستگاه‌ها
۷	توسعه نظام مالیاتی نوین (گسترش طرح جامع مالیاتی)	وزارت اقتصاد	تمام دستگاه‌ها
۸	توسعه بازار سرمایه و بدهی (بین‌المللی سازی، نهادها، ابزارها، عمق)	وزارت اقتصاد	بانک مرکزی
۹	ساماندهی سهام عدالت	وزارت اقتصاد	مجلس محترم
۱۰	بهسازی روند خصوصی سازی	وزارت اقتصاد	سازمان برنامه
۱۱	طراحی نظام تدبیر اقتصادی دولت	وزارت اقتصاد	سازمان برنامه
۱۲	اقتصاد در اتاق شیشه‌ای ^۲	وزارت اقتصاد	تمام دستگاه‌ها
۱۳	ایجاد نظام رتبه بندی اعتباری اشخاص حقیقی و حقوقی	وزارت اقتصاد	بانک مرکزی
۱۴	مدیریت بدهی‌های دولت	وزارت اقتصاد	سایر دستگاه‌ها
۱۵	توسعه پایگاه داده جامع اطلاعات اقتصادی-اجتماعی خانوار ^۳	وزارت رفاه و کار	وزارت اقتصاد
۱۶	مشارکت در احیا و اصلاح نظام بانکی	بانک مرکزی	وزارت اقتصاد
۱۷	مشارکت در بازتنظیم نظام بودجه بندی ^۴	سازمان برنامه	وزارت اقتصاد
۱۸	مشارکت در اصلاح نظام تامین آتیه و صندوق‌های بازنشستگی	وزارت رفاه	وزارت اقتصاد
۱۹	مشارکت در بهسازی صندوق توسعه ملی و رابطه آن با دولت	هیات دولت	وزارت اقتصاد
۲۰	مشارکت در مدیریت واردات رسمی و غیررسمی	وزارت صمت	وزارت اقتصاد و ...

۱. یکی از زیرپروژه‌های این ابرپروژه، عملیاتی‌سازی نظام جامع استعلامات کشور است.

۲. قانون انتشار و دسترسی آزاد اطلاعات در حوزه اقتصادی، انتشار آمار اقتصادی و اجرای سامانه ستاد و...

۳. توسعه چنین پایگاهی باعث خواهد شد سیاست‌گذاری‌ها به ویژه سیاست‌گذاری‌های رفاهی مبتنی بر داده‌های جامع و روزآمد انجام پذیرد.

۴. بودجه‌بندی مبتنی بر عملکرد یکی از زیرمجموعه‌های این ابرپروژه است.

اهم اهداف و برنامه ها به تفکیک حوزه ها

حوزه های تحت پوشش وزارت امور اقتصادی و دارایی از تعدد و تنوع زیادی برخوردار است. لذا اتخاذ اهداف شفاف در هر حوزه و همچنین تعیین برنامه ها و پروژه های اصلی هر حوزه از ضرورت دو چندان برخوردار است. در این بخش به تفکیک حوزه های مهم سازمانی، به این مهم می پردازیم.

سازمان امور مالیاتی کشور

اهداف و جهت گیری کلان

- افزایش شاخص نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی
- افزایش شاخص مالیات به هزینه های جاری دولت
- افزایش سهم مالیات از منابع عمومی بودجه
- ارتقاء سلامت اداری سازمان (مبارزه با فساد مالیاتی)
- افزایش سطح رضایتمندی مودیان مالیاتی

اهم برنامه ها و پروژه ها

- پیاده سازی کامل نظام مالیات بر ارزش افزوده
- مطالعه، تدوین، پیشنهاد، تصویب قانون و اجرای نظام مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی
- توسعه و تکمیل نظام اطلاعات مالیاتی
- مطالعه، تدوین، پیشنهاد و تصویب قانون هدفمندسازی معافیتها و مشوق های مالیاتی
- گسترش طرح جامع مالیاتی
- پروژه ارتقاء سلامت اداری سازمان

گمرک جمهوری اسلامی ایران

اهداف و جهت گیری کلان

- توسعه گمرک الکترونیک و یکپارچه با تمرکز بر پنجره واحد بین المللی
- کاهش زمان و هزینه تشریفات گمرکی ترخیص کالا در رویه های واردات و صادرات با ساده سازی رویه ها
- افزایش سهم درآمدهای گمرکی و تحقق درآمدهای پیش بینی شده
- افزایش تعاملات بین المللی با کشورهای هدف
- کاهش تخلفات گمرکی، ارتقاء سلامت اداری و مبارزه با فساد

اهم برنامه ها و پروژه ها

- توسعه و تکمیل مدل مجازی پنجره واحد تجاری فرامرزی در سطح بین المللی
- اعمال مدیریت ریسک و کنترل بر اساس بازبینی

- تکمیل سامانه یکپارچه امور گمرکی در رویه های باقیمانده
- اجرای طرح تجمیع عوارض و درآمدها
- تجهیز گمرکات به ابزارهای پیشرفته کنترلی و فناوری های نوین با رویکرد الکترونیکی نمودن کلیه اسناد
- اجرای اقدامات پیشگیرانه در جهت مبارزه با قاچاق کالا

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران - صنعت بیمه

اهداف و جهت گیری کلان

- افزایش ضریب نفوذ بیمه
- افزایش حق بیمه سرانه
- افزایش سهم بخش خصوصی در بازار بیمه کشور
- افزایش سطح توانگری شرکت های بیمه
- افزایش سهم بیمه های زندگی در بازار بیمه کشور

اهم برنامه ها و پروژه ها

- استقرار کامل سنهاب (سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه)
- تاسیس شرکت های بیمه تخصصی با تاکید بر ایجاد موسسات بیمه زندگی
- بازنگری در مقررات و آیین نامه های سرمایه گذاری ذخایر بیمه ای جهت استفاده بهینه از منابع تامین مالی پایدار
- افزایش ظرفیت پذیرش ریسک در بازار بیمه کشور و شناسایی بازارهای جدید بین المللی
- کمک به استقرار مدیریت ریسک
- تأمین پوشش های بیمه اتکایی مورد نیاز حوزه سرمایه گذاری و تولید

سازمان خصوصی سازی - مردمی سازی

اهداف و جهت گیری کلان

- کاهش تصدی گری دولت با فروش و یا تعیین تکلیف بنگاه های گروه (۱) و (۲) مشمول واگذاری
- افزایش سهم بخش خصوصی واقعی از واگذاری ها
- تکمیل طرح ساماندهی سهام عدالت
- نظارت بر عملکرد شرکت های واگذار شده در چارچوب قراردادهای منعقد

اهم برنامه ها و پروژه ها

- فروش بنگاه ها به شیوه های شفاف، کارا، رقابتی و منصفانه
- تعیین تکلیف بنگاه ها (اصلاح ساختار مالی و حقوقی لازم)

- اجرای شیوه‌نامه تشویق بخش خصوصی به منظور جلب مشارکت در واگذاریها
- دریافت و واریز مبالغ حاصل از واگذاریها به حساب خزانه یا انجام تهاترهای مربوط
- تکمیل فرآیند ارایه صورتحساب به مشمولین
- واریز سود سهام عدالت به حساب مشمولین
- ساماندهی سهام عدالت

خزانه داری کل کشور - نظارت مالی

اهداف و جهت گیری کلان

- شفاف‌سازی و هوشمندسازی عملیات مالی دولت و ارتقاء پاسخگویی نظام مالی دولت
- توسعه و استقرار نظام جامع مدیریت بدهی ها و تعهدات عمومی دولت
- توسعه زمینه های اعمال نظارت قبل از خرج برای اجرای بودجه ملی و استانی
- مدیریت اموال و دارایی‌های دولت
- راهبری استقرار استانداردهای حسابداری بخش عمومی با رویکرد تعهدی و تهیه صورت‌های مالی دولت
- ارتقاء نظارت مالی از طریق گردش ذیحسابان، توسعه حرفه‌های آنان و ارزیابی عملکرد ذیحسابان

اهم برنامه ها و پروژه ها

- انتشار انواع اوراق بدهی اسلامی و سایر ابزارهای تسویه و تهاتر و ایجاد ترکیب بهینه بدهی های دولت
- پروژه خزانه داری الکترونیک (هوشمندسازی نظام مدیریت مالی دولت)
- توسعه سامانه های نظارتی اجرای بودجه
- پاسخگویی شفاف به دولت و دستگاه‌های اجرایی در راستای اعمال نظارت بر بودجه
- پیشبرد پروژه مولدسازی و مدیریت دارایی‌های دولت و استقرار سامانه سادا
- تهیه و ابلاغ بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرای حسابداری تعهدی و تهیه صورت‌های مالی دولت
- اجرای ارزیابی عملکرد مدیریتی ذیحسابان، آموزش مستمر حرفه‌های و جابجایی ذیحسابان

امور بانکی و شرکت های دولتی

اهداف و جهت گیری کلان

- افزایش توان تسهیلات‌دهی و اصلاح ساختار مالی بانک‌های دولتی
- پیشرفت پروژه سامانه‌های یکپارچه بانکی
- افزایش شفافیت اطلاعاتی شرکت‌های دولتی و مدیران شرکت‌های دولتی
- ساماندهی شرکت‌های دولتی

اهم برنامه ها و پروژه ها

- پیگیری افزایش سرمایه بانک‌های دولتی
- پیگیری واگذاری شرکت‌های وابسته و اموال و املاک مازاد بانک‌های دولتی
- پیگیری تسویه مطالبات بانک‌ها از دولت
- پیگیری تکمیل سامانه یکپارچه اطلاعات بانکی و سامانه یکپارچه اطلاعات بیمه‌ای
- طراحی و پیاده‌سازی سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی
- تهیه و تنظیم لایحه نحوه اداره امور شرکت‌های دولتی
- اصلاح قوانین و مقررات مربوط و ساختار مربوط به نظام حسابرسی کشور

تعامل با مجلس و امور حقوقی و قانون گذاری

اهداف و جهت گیری کلان

- مشارکت در تنقیح قوانین مادر
- ارایه اطلاعات منظم و شفاف در مورد متغیرهای اقتصادی و عملکرد برای نظارت موثر نمایندگان محترم
- ایجاد رابطه هم افزا، همدلانه و همکارانه با مجلس محترم شورای اسلامی

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- مشارکت در شناسایی قوانین و مقررات ناکارآمد، منسوخ و مخل و اصلاح آن
- پیگیری اجرای پیشنهادات سازمان بازرسی کل کشور در اجرای ماده ۱۰ قانون سازمان بازرسی
- تأسیس دفاتر حقوقی در سازمان، موسسات و شرکت‌های وابسته به وزارت متبوع
- تامین اطلاعات و گزارش‌های لازم برای دستگاه‌های نظارتی در راستای پاسخگویی موثر.

امور اقتصادی، سیاست گذاری و بهبود مستمر فضای کسب و کار

اهداف و جهت گیری کلان

- ارتقای جایگاه کشور در شاخص سهولت انجام کسب و کار بانک جهانی
- ارتقای جایگاه کشور در شاخص رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد
- رتبه‌بندی شاخص‌های محیط کسب و کار در استان‌ها
- تشکیل مرکز ملی پایش محیط کسب و کار
- رصد وضعیت اقتصاد با تاکید بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و حوزه عملکرد وزارت متبوع (ملی، ستادی، استانی)
- پیاده سازی طرح جامع اطلاعات وزارت امور اقتصادی و دارایی (ستادی - استانی)

اهم برنامه ها و پروژه ها

- طراحی، اجرا، مفاهمه و پیگیری اقدامات برای بهبود سهولت انجام کسب و کار بانک جهانی
- طراحی، اجرا، مفاهمه و پیگیری اقدامات برای بهبود رقابت پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد
- رتبه بندی شاخص های محیط کسب و کار در استان ها
- توسعه سامانه (زیرسیستم) اطلاع رسانی مجوزهای کشور (سام)
- توسعه سامانه دریافت شکایات، انعکاس و رسیدگی به شکایات متقاضیان صدور مجوزهای کسب و کار (دادور)
- توسعه زیرسیستم نقشه ملی استعلامات مجوزهای کشور (نما)
- توسعه زیرسیستم بانک اطلاعاتی قوانین و مقررات محیط کسب و کار
- توسعه زیرسیستم مرکز فوریت های بهبود محیط کسب و کار
- به روز رسانی شاخص اقتصاد مقاومتی در سطح ملی و طراحی شاخص اقتصاد مقاومتی در برش استانی
- تکمیل و ارتقاء داشبورد مدیریت اطلاعات اقتصادی
- توسعه و ارتقاء بانک اطلاعات اقتصادی و مالی کشور

سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران - حوزه تامین مالی خارجی

اهداف و جهت گیری کلان

- تجهیز و تدارک منابع مالی خارجی از محل بانک های توسعه ای بین المللی
- تجهیز منابع مالی خارجی استقراری از طریق خطوط اعتباری بانک های تجاری خارجی (فاینانس)
- سرمایه گذاری خارجی مصوب تحت قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی
- پیشبرد موثر مذاکرات تشویق و حمایت سرمایه گذاری
- گسترش تبادل هیات های اقتصادی و انعقاد اسناد همکاری اقتصادی دو جانبه و چند جانبه با کشورهای هدف

اهم برنامه ها و پروژه ها

- افزایش هم افزایی بین بازوهای بین الملل دستگاه های اجرایی
- تعامل با مقامات بانک های توسعه ای بین المللی برای افزایش سقف تامین منابع مالی خارجی
- تنظیم موافقت نامه ها و ضمانت نامه ها، انعقاد موافقت نامه کلی تسهیلات با اعتباردهندگان خارجی
- مدیریت تسویه بدهی های ناشی از صدور ضمانت نامه دولتی
- شناسایی، پالایش و بازاریابی فرصت های سرمایه گذاری خارجی ایران
- نظارت بر طرح های سرمایه گذاری خارجی مصوب و پیگیری جذب سرمایه های خارجی مصوب به پروژه ها
- برگزاری اجلاس های کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی
- بسترسازی انتشار اوراق ارزی بین المللی
- ایجاد بستر برای مشارکت و سرمایه گذاری هموطنان خارج از کشور

سازمان حسابرسی

اهداف و جهت گیری کلان

- جلب مشارکت سرمایه گذاران خارجی از طریق پیاده سازی استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدیریت دارایی های دولت از طریق گسترش و تکمیل تدوین استانداردهای بخش عمومی
- مدیریت دارایی های دولت از طریق رسیدگی به بدهی ها و مطالبات دولت
- بازنگری و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی
- گسترش نقش و جایگاه بخش خصوصی در حسابرسی و تمرکز سازمان حسابرسی بر وظایف حاکمیتی

اهم برنامه ها و پروژه ها

- مشارکت در استقرار استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- تدوین و تصویب استانداردهای بخش عمومی
- پوشش کامل شرکت های درخواست و یا واگذار شده به سازمان برای ارائه گزارش مطالبات دولت
- تدوین و تجدیدنظر در استانداردهای حسابرسی و حسابداری ملی و تصویب آنها
- ارائه گزارش های مورد نیاز خزانه داری کل (موارد عدم رعایت قوانین و مقررات مرتبط با خزانه)
- تالیف، ترجمه، تجدیدنظر و تجدید چاپ کتب مورد نیاز حرفه و آشنایی بیشتر جامعه با حرفه

سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی

اهداف و جهت گیری کلان

- مشارکت در اصلاح قانون تاسیس سازمان با توجه به تغییرات شرایط محیطی
- افزایش میزان تحقق درآمد پیش بینی شده
- توسعه و استقرار فناوری اطلاعات در کلیه فرآیندهای عملیاتی سازمان

اهم برنامه ها و پروژه ها

- تشکیل کارگروه اصلاح قانون تاسیس سازمان
- توسعه سامانه مزایده الکترونیک اموال منقول و غیرمنقول
- استقرار سامانه جامع اموال تملیکی
- تشکیل کارگروه پیگیری و رسیدگی به پرونده های سنواتی و بلا تکلیف اموال منقول و غیرمنقول

بازرسی و رسیدگی به شکایات مردم

اهداف و جهت گیری کلان

- نظارت و بازرسی هدفمند و مقابله با عوامل و مصادیق فساد در واحدهای تابعه و استانی

- الکترونیکی کردن فرآیند پاسخگویی به شکایات
- شناسایی گلوگاه‌های تخلفات اداری و ارائه راهکارهای پیشگیری از آن

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- استقرار کامل سامانه پاسخگویی به شکایات در کلیه واحدهای تابعه و استانی
- ایجاد سامانه الکترونیکی دریافت اطلاعات دستورالعمل اجرایی مواد ۹۱ و ۹۲ قانون مدیریت خدمات کشوری
- تدوین طرح الگوی سنجش میزان سلامت اداری و مقابله با فساد در دستگاه‌های تابع
- تدوین منشور تعالی دستگاهها در راستای تحکیم و تقویت سلامت اداری و مقابله با فساد

مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی - حوزه سلامت مالی

اهداف و جهت‌گیری کلان

- تهیه آیین‌نامه‌های اجرایی مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم
- توسعه زیرساخت‌های فنی و اجرایی در سطح کلیه اشخاص مشمول برای مبارزه با پولشویی
- ارتقای رویکرد پیشگیرانه در اجرای قوانین و مقررات در جهت جلوگیری از بروز فساد اقتصادی
- افزایش سطح تعامل با مراجع و ضابطین قضایی در عرصه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم
- پیاده سازی روشهای نوین در شناسایی و پیشگیری از موارد مشکوک و تامین مالی تروریسم

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- وضع مقررات و اعمال نظارت بر مشاغل معین و موسسات مالی
- انجام ارزیابی‌های کاهش موثر ریسک‌های موجود و تناسب با ریسک‌های شناسایی شده
- عرضه فناوری‌های جدید و به روز موسسات مالی برای کاهش ریسک مبارزه با پولشویی
- استقرار سامانه فرایند نقل و انتقال الکترونیکی وجوه در قانون مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم

نوسازی نظام اداری و فناوری اطلاعات

اهداف و جهت‌گیری کلان

- اصلاح نظام اداری
- تحقق سازمان الکترونیک
- پیاده سازی، استقرار و اجرای نظام نوین حسابداری و نظام نوین کنترل و حسابرسی داخلی

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- تداوم سامانه مدیریت استراتژیک وزارت متبوع و پایش راهبردی تحقق اهداف و اقدامات راهبردی
- استقرار و توسعه نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

- طراحی و پیاده سازی شبکه یکپارچه وزارت اقتصاد (شیوا)
- توسعه و تکمیل سامانه جامع اموال دولت (سادا)
- طراحی و پیاده سازی سامانه جامع امور شرکت‌های دولتی (سامانه مجامع و بنگاه‌ها)
- توسعه بستر یکپارچه تبادل اطلاعات اقتصادی کشور (بیتا)
- توسعه سامانه مدیریت بدهی‌ها (سماد)
- توسعه سامانه تشخیص صلاحیت حرفه ای حسابداران رسمی
- توسعه سیستم جامع تمرکز، تلفیق و روشهای حسابداری
- توسعه سامانه مرکز عالی دادخواهی مالیاتی و تشخیص صلاحیت حرفه‌ای
- توسعه سامانه اوراق بهادار و سامانه جامع نظام نوین اموال منقول غیرمصرفی تحت وب
- توسعه سامانه تسویه بدهی اشخاص حقیقی و حقوقی با مطالبات از شرکت‌های دولتی

بازار سرمایه و بدهی کشور

اهداف و جهت‌گیری کلان

- افزایش شفافیت، سرعت، کارایی و عمق بازار سرمایه و بدهی
- حمایت از سهام داران خرد
- افزایش ضریب نفوذ بازار سرمایه
- جذب سرمایه گذاران خارجی به بازار سرمایه و بدهی ایران
- ظرفیت‌سازی برای توسعه بازار سرمایه و تقویت نقش آن در تامین مالی بنگاه‌ها

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- توسعه کمی و کیفی ابزارها و نهادهای مالی در کنار بهبود نقش ارکان بازار سرمایه
- بهبود نقدشوندگی در بازار سرمایه
- ارتقاء اثربخشی و کارایی نظام نظارتی سازمان
- بین‌المللی شدن بازار سرمایه و حضور در بازارهای بین‌المللی
- توسعه آموزش و فرهنگ سرمایه‌گذاری و بهبود نظام اطلاع‌رسانی در بازار سرمایه

دبیرخانه مناطق آزاد

اهداف و جهت‌گیری‌های کلی

- فعالسازی ظرفیتهای مناطق با سه محور صادرات، اشتغال و جذب هدفمند سرمایه داخلی و خارجی.
- تبدیل مناطق منتخب به دروازه بازرگشایی ملی برای حضور در زنجیره تولید و توزیع منطقه‌ای و جهانی.

- افزایش هماهنگی در روابط سازمان مناطق با دستگاه های دولتی، عمومی و مردمی برای تسریع در انجام امور مرتبط با توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی.

اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها

- عملیاتی‌سازی تکلیف قانونی مصرح در تبصره ماده ۲۳ قانون برنامه ششم توسعه.
- تسهیل حضور شرکت‌ها و موسسات بین‌المللی به ویژه موسسات مالی (بانکی، بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری و ...) در مناطق آزاد و ویژه.
- معرفی و بازاریابی جهانی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی.
- انعقاد تفاهم نامه مشترک مناطق آزاد، بیمه مرکزی، بانک مرکزی و بورس به منظور طراحی یک رفتار مالی بین‌المللی.
- مشارکت در ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد. (ارزی یا ریالی)
- گسترش فعالیت‌ها در مناطق آزاد بر اساس «طرح توسعه منطقه‌ای همه‌جانبه اقتصادی-اجتماعی» با تاکید خاص بر توسعه انسانی همراه با تعیین اولویت‌های استراتژیک اختصاصی هر کدام از مناطق.
- تدوین شاخص کسب و کار اختصاصی مناطق آزاد، پایش و مقایسه آن با سرزمین اصلی و مناطق مشابه در سایر کشورها.

اقتصاد ایران از لبه پرتگاه خارج و در جاده پیشرفت قرار گرفته است. حرکت سریع‌تر در جاده پیشرفت، نیازمند اعتدال در اقتصاد، تعادل در پیشرفت و عدالت، پیگیری اصول اقتصاد مقاومتی و آرمانهای عدالت‌جویانه اقتصادی اسلام، بهره‌گیری عزتمندانه از اقتصاد جهانی، توانمندسازی بخش خصوصی و علمی کردن سیاست‌گذاری اقتصادی، انضباط راهبردی و تداوم اصلاحات ساختاری-نهادی است.

